

Helsingin seudun toimialakatsaus

1 | 18

3.4.2018

Suhdannekuva	2
Helsingin seudun toimialarakenne	3
Toimialojen vertailu	4
Teollisuus	5
Rakentaminen	6
Kauppa	7
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	8
Rahoitustoiminta	9
Palvelut liike-elämälle	10
Informaatio ja viestintä	11
Kuljetus ja varastointi	12
Palvelut kotitalouksille	13
Yritysten suhdannenäkymät Uudellamaalla	14
Vaihtuva teema	15
Helsingin seudun väestönkasvu	

Helsingin seudun tuotannon kasvu jatkui viime vuoden loka–joulukuussa. Myös seudun työllisten ja työpaikkojen määrät kasvoivat vuoden takaisesta. Tämän katsauksen uusimmat tiedot ovat vuoden 2017 viimeiseltä neljännekseltä.

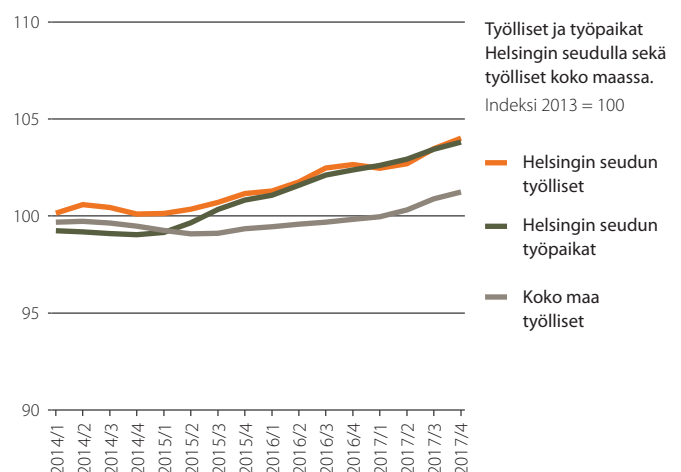
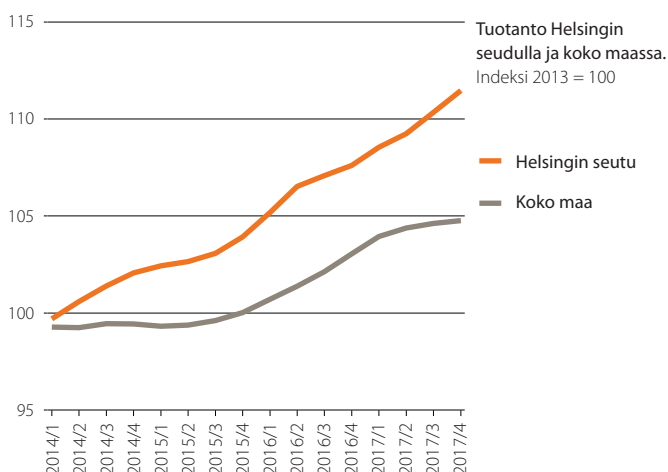
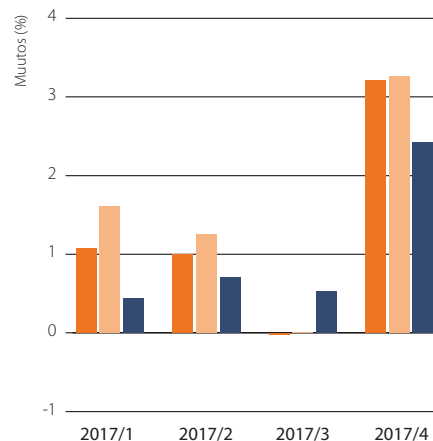
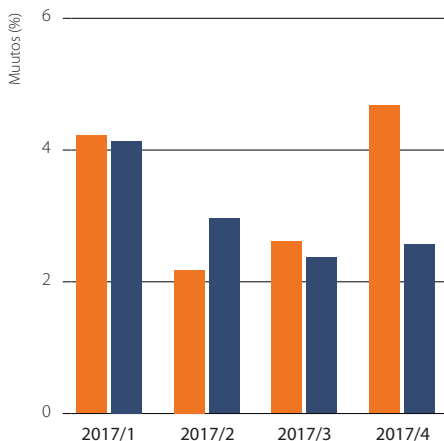
Helsingin seudun tuotannon kasvu kiihtyi vuoden takaiseen verrattuna viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden seudun tuotanto oli loka–joulukuussa arvion mukaan vajaat 5 % korkeammalla tasolla, kun vuoden kolmannella neljänneksellä kasvua oli 3 %. Koko maan tuotanto kasvoi edellisvuodesta vuoden viimeisellä neljänneksellä noin 3 %. Viimeksi kuluneen vuoden aikana tuotanto oli Helsingin seudulla kes-

kimäärin 10 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Koko maassa tuotanto on kasvanut reilut 4 % vertailuvuoden tasosta.

Helsingin seudun rakennusalan liikevaihdon kasvu vuoden takaisesta jatkui loka–joulukuussa. Seudun keskeisistä toimialoista suhdannekehitys jatkui vahvana myös useilla palvelualoilla: liikevaihto kasvoi selvästi kuljetuksessa ja varastoinnissa, majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, liike-elämän palveluissa, kaupan alalla sekä kotitalouksien palveluissa. Lisäksi teollisuuden liikevaihdon kasvu vuoden takaisesta jatkui. Alueen yritysten suhdanneodotukset heikkenivät hieman syksyn aikana, mutta pysyivät kuitenkin myönteisinä.

Helsingin seudun työllisten ja työpaikkojen määrien kehitystä kuvaavat trendit kasvoivat viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Työllisten

ja työpaikkojen määrät kasvoivat myös edelliseen vuoteen verrattuna. Sekä seudun työllisten että työpaikkojen määrät olivat vuoden lopussa 3 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Työllisten määrän trendi kasvoi vuoden loppupuolella valtakunnallisestikin. Vuoden takaiseen verrattuna koko maan työllisten määrä kasvoi loka–joulukuussa reilut 2 %. Viimeksi kuluneen vuoden aikana sekä Helsingin seudun työllisten että työpaikkojen määrät olivat noin 3 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Koko maassa työllisten määrä on kasvanut vajaan prosentin vertailuvuoden tasosta.

HELSINGIN SEUDUN TOIMIALARAKENNE

Helsingin seutu on maan suurin ja kansainvälisin yritystoiminnan keskittymä. Seudun yritystoiminta on erikoistunut informaatioaloihin, tukkukauppaan ja logistiikkaan sekä liike-elämän ja rahoituksen palveluihin. Helsingin seudulla, jonka maapinta-ala on 1,2 % koko maasta, asuu 27 % Suomen väestöstä, sijaitsee 31 % maan työpaikoista ja tuotetaan 37 % maan bruttokansantuotteesta.

Helsingin seutu

Helsingin seudun väkiluku oli ennakkotiedon mukaan 1 477 000 viime vuoden lopussa. Työvoimatutkimuksen mukaan seudulla

oli viimeksi kuluneen vuoden aikana 734 800 työllistä ja 778 600 työpaikkaa. Alueen bruttokansantuote oli vuonna 2016 noin 80 miljardia euroa.

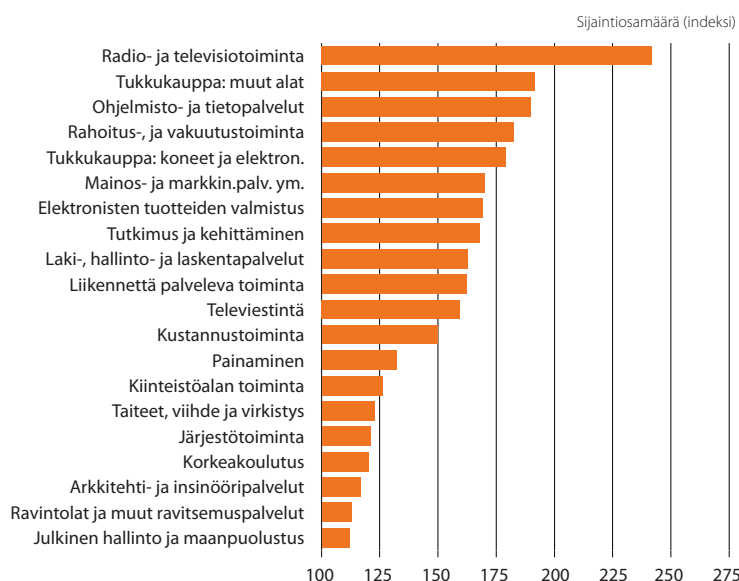
Toimialarakenne

Helsingin seudun elinkeinorakenne on hyvin palveluvaltainen. Seudun työpaikoista 16 % on jalostuksessa, 59 % kaupan ja muiden markkinapalveluiden toimialoilla sekä 25 % julkisissa palveluissa. Erityisesti kaupan ja muiden markkinapalvelualojen osuudet ovat Helsingin seudulla huomattavasti suurempia kuin koko maassa. Julkisten palveluiden työpaikkaosuus on seudulla jonkin verran pienempi ja jalostuksen osuus huomattavasti pienempi kuin koko maassa. Alkutuotannon merkitys Helsingin seudun toimialarakenteessa on marginaalinen.

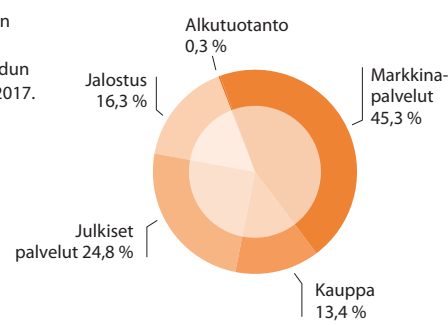
Erikoistumisalat

Helsingin seudun elinkeinotoiminnan erikoistumista voidaan tarkastella suhteuttamalla seudun kunkin toimialan työpaikkaosuus koko maan vastaavaan osuuteen. Näiden niin sanottujen sijaintiosamääräindeksien perusteella Helsingin seutu on suuntautunut vahvimmin informaation tuotantoon ja välitykseen, tukkukauppaan ja muuhun logistiikkaan, liike-elämän ja rahoituksen palveluihin, muihin erikoistuneisiin palvelualoihin, korkean teknologian teollisuuteen, tutkimukseen, kehittämiseen ja korkeakoulutukseen sekä toimintoihin, jotka liittyvät seudun rooliin maan hallinto- ja päätöksentekokeskuksena. Helsingin seudun erikoistumisprofiili poikkeaa ratkaisevasti muiden Suomen suurien kaupunkialueiden profileista.

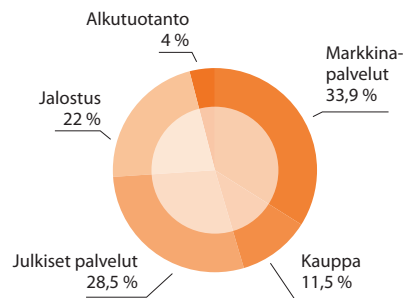
Helsingin seudun vahvimmat erikoistumisalat.
Indeksi, koko maa = 100

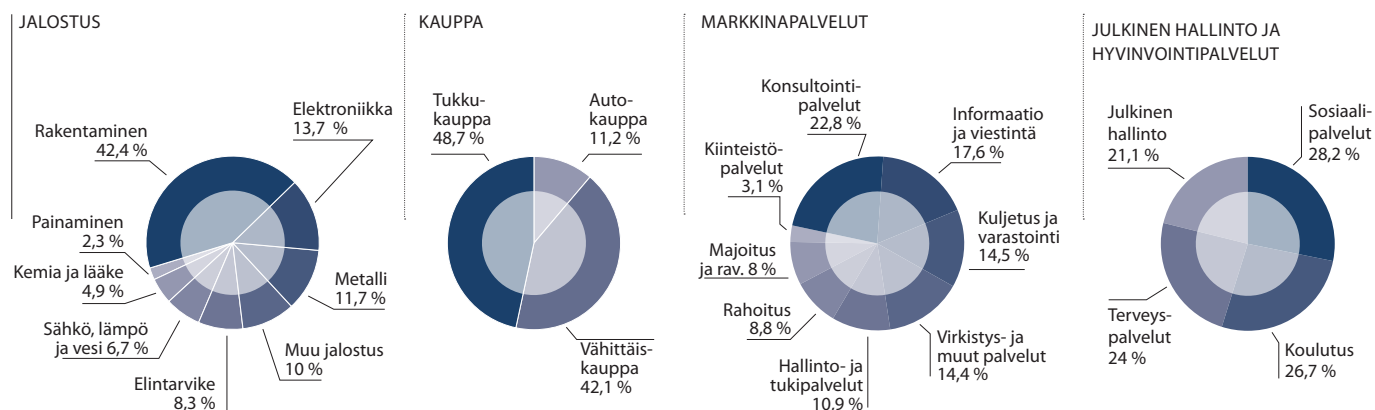
Päätoimialojen osuus (%) Helsingin seudun työpaikoista 2017.

Päätoimialojen osuus (%) koko maan työpaikoista 2017.

Työpaikkojen toimialajakauma Helsingin seudun päätoimialoilla 2017.

TOIMIALOJEN VERTAILU

Kaikkien toimialojen yhteenlasketun liiketoiminnan kasvu edellisvuodesta jatkui viime vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Yritysten liikevaihto ja palkkasumma

Talouden aktiivisuuden eroja toimialojen välillä verrataan oheisissa kuvioissa käyttäen indikaattoreina liikevaihtoa ja palkkasummaa (rahoitustoiminnassa ei liikevaihtoa). Muutokset esitetään nimellisinä poistamatta inflaation vaikutusta.

Helsingin seudun yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi ennakoarvion mukaan viime vuoden viimeisellä neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna 7 %. Kuluttajahinnat nousivat vuoden takaiseen nähden loka-joulukuussa 0,6 %, tukkuhinnat 4,2 %, teollisuuden tuottajahinnat 3,4 % ja rakennuskustannukset 0,4 %.

Liikevaihto kasvoi edellisvuodesta kaikilla päätoimialoilla vuoden viimeisellä neljänneksellä. Liikevaihdon kasvu oli loka-joulukuussa voimakkainta liike-elämän palveluissa sekä kuljetuksessa ja varastoinnissa, joissa liikevaihto kasvoi 9 % vuoden takaisesta.

Myös yritysten yhteenlasketun palkkasumman kasvu vuoden takaisesta jatkui. Palkkasumma kasvoi edellisvuodesta useimmilla päätoimialoilla. Vuoden takaiseen verrattuna yhteenlasketun palkkasumman kasvua oli vuoden viimeisellä neljänneksellä 3 %.

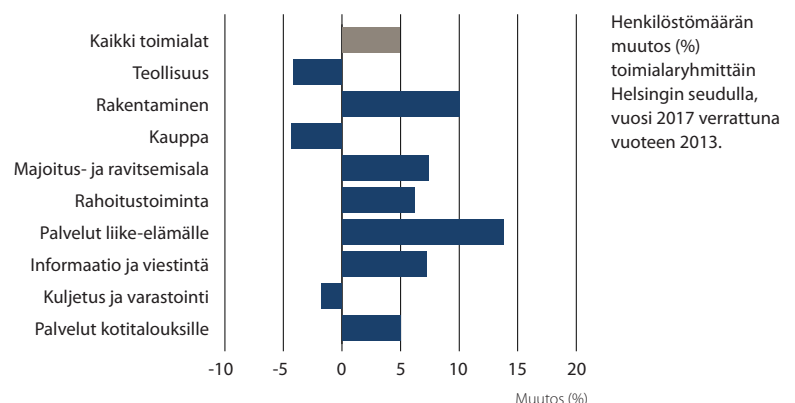
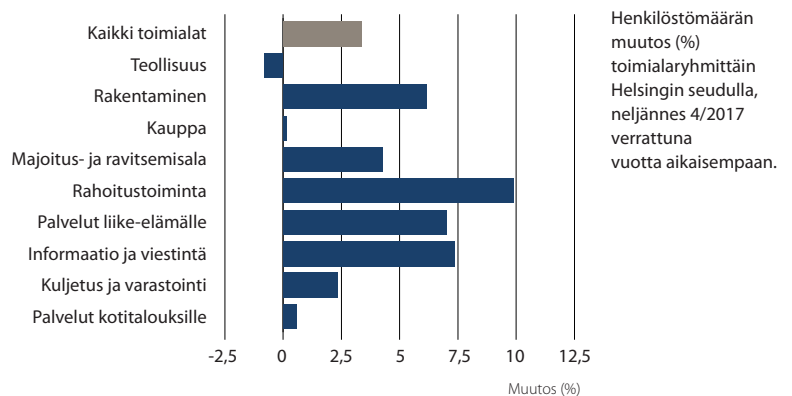
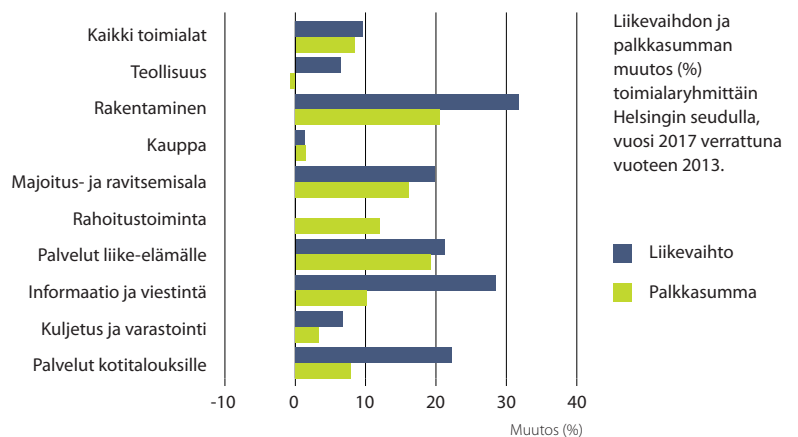
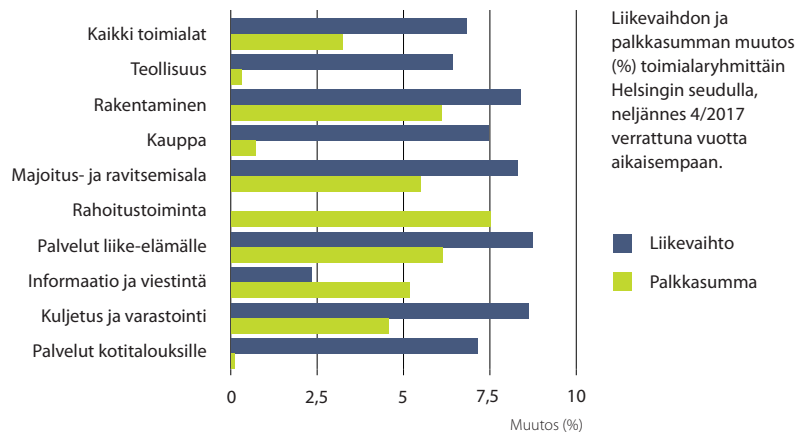
Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin kymmenyksen korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Seudun yritysten palkkasumma on kasvanut 8 % vertailuvuoden tasosta. Kuluttajahinnat ovat nousseet 2 % vuoteen 2013 verrattuna. Liikevaihto on kasvanut vertailuvuoden tasoon nähden eniten rakentamisessa sekä informaatio- ja viestintäalalla. Teollisuuden, kaupan sekä kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihdon kehitys on ollut muiden toimialojen kehitystä selvästi heikompaa.

Henkilöstömäärä päätoimialoilla

Henkilöstömäärä-indikaattori kuvaa Helsingin seudulla toimivissa yrityksissä ja muissa organisaatioissa tehtyjen henkilötyövuosien määrää.

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli loka-joulukuussa 3 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Henkilöstömäärä kasvoi useimmilla päätoimialoilla. Henkilöstömäärän kasvu oli voimakkainta rahoitustoiminnassa.

Seudulla toimivien yritysten henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 5 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Henkilöstömäärän kasvua on ollut vertailuvuoden tasoon nähden eniten liike-elämän palveluissa. Teollisuudessa, kuljetuksessa ja varastoinnissa sekä kaupan alalla henkilöstömäärä on laskenut vuoden 2013 tasoon verrattuna.

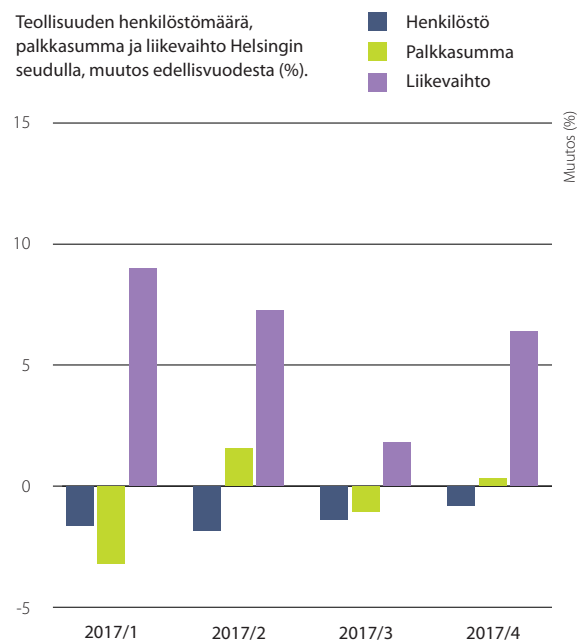
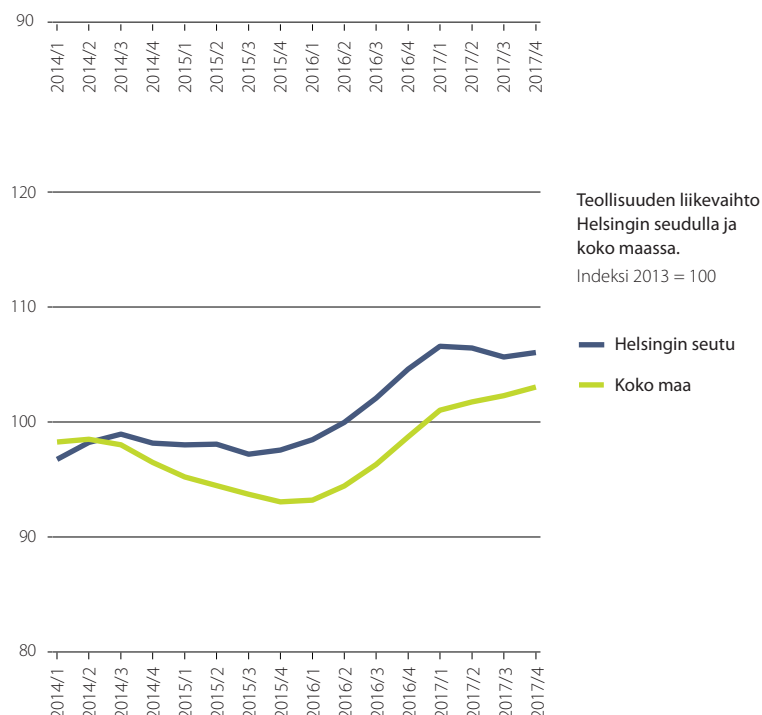
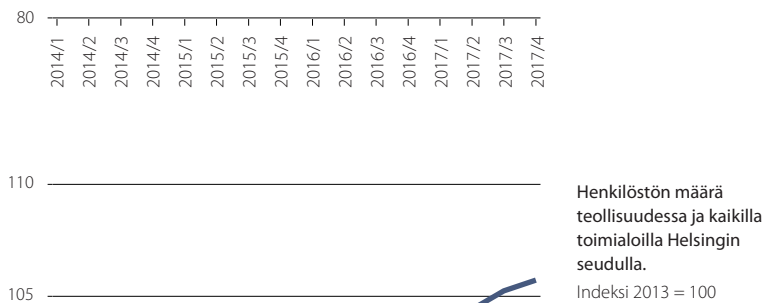
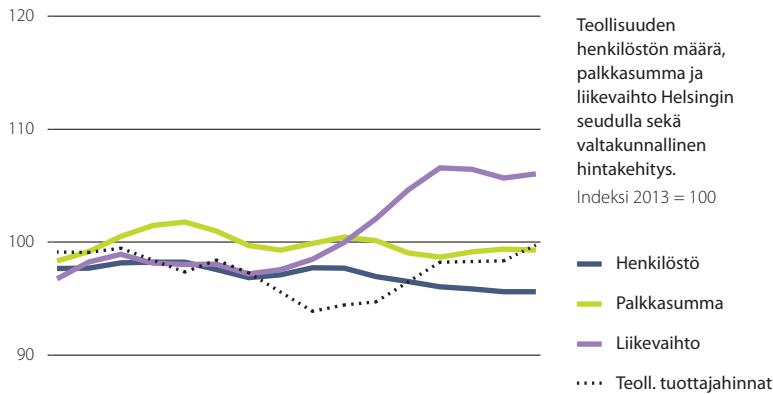
Teollisuus, sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, vesi- ja jätevesihuolto, jäte- ja ympäristöhuolto, kaivostoiminta

Teollisuusyritysten liiketoiminnan trendit pysyivät vuoden lopussa ennallaan.

Helsingin seudulla toimivien teollisuusyritysten liikevaihdon trendin kasvu tasaantui viime vuoden alkupuolella ja ennakoarvion mukaan trendi pysyi lähes ennallaan myös vuoden viimeisellä neljänneksellä. Edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna liikevaihto oli arvion mukaan loka-joulukuussa 6 % korkeammalla tasolla. Valtakunnallisesti alan liikevaihdon trendin kasvu jatkui. Teollisuuden tuottajahintojen trendi kääntyi viime vuoden lopussa kasvuun. Edellisvuoteen nähden teollisuuden tuottajahinnat kasvoivat loka-joulukuussa reilut 3 %. Helsingin seudun teollisuuden liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 6 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Samana aikana teollisuuden tuottajahintojen taso on laskenut noin prosentin.

Teollisuuden henkilöstömäärän trendi pysyi viime vuoden aikana lähes ennallaan. Vuoden takaiseen verrattuna teollisuusyritysten henkilöstömäärä oli loka-joulukuussa prosentin alemmalla tasolla. Myös alan palkkasumman trendi pysyi viime vuonna ennallaan. Vuodesta 2013 Helsingin seudun teollisuusyritysten henkilöstömäärä on laskenut 4 %. Alan palkkasumma on vertailuvuotta vajaan prosentin alemmalla tasolla.

Helsingin seudun teollisuusyrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 72 600 työpaikkaa.

RAKENTAMINEN

Talonrakentaminen, maa- ja vesirakentaminen, erikoistunut rakennustoiminta

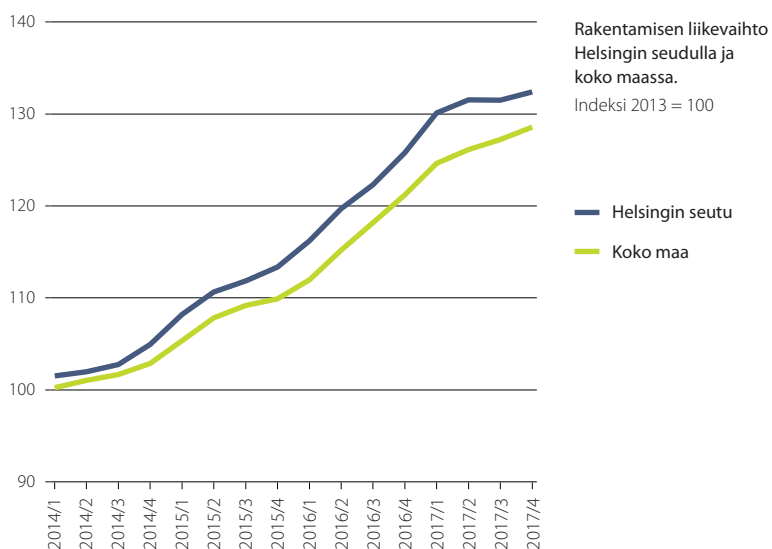
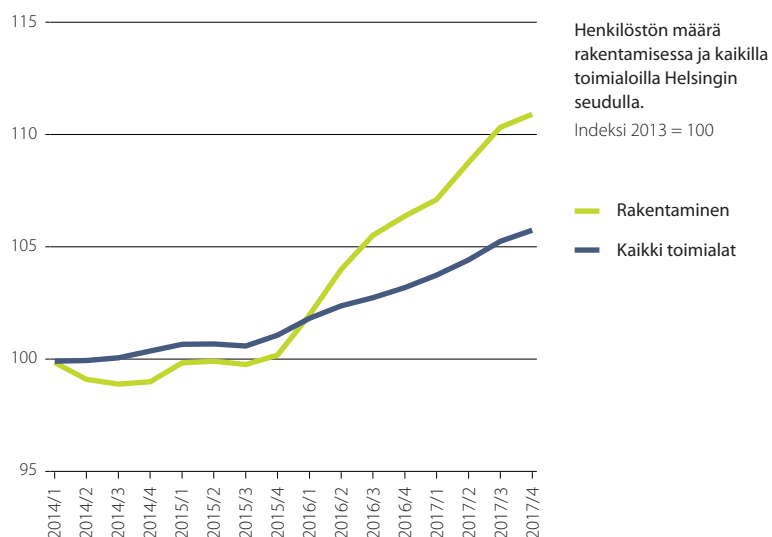
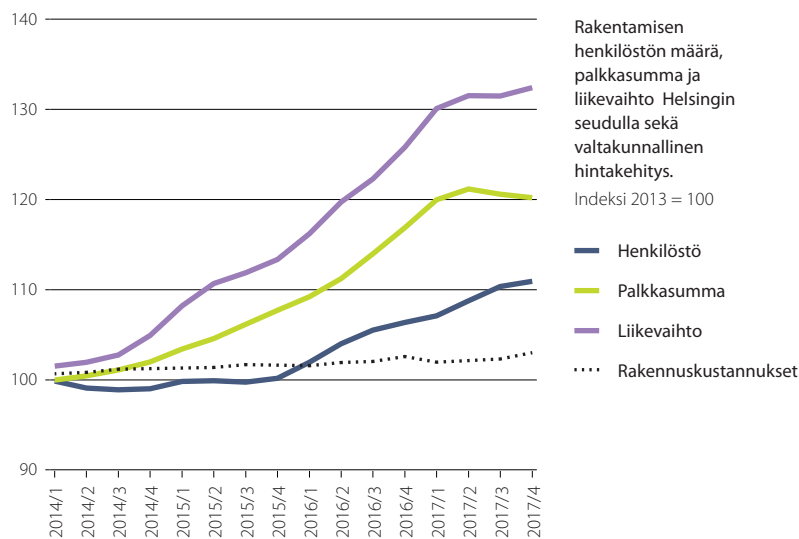
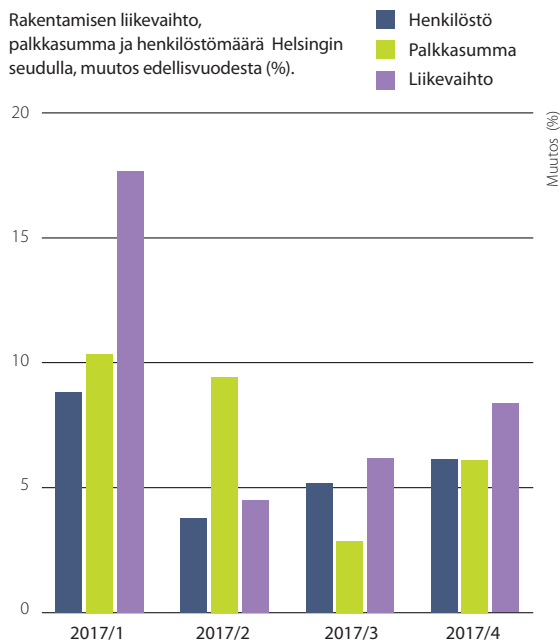
Rakentamisen liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendien kasvu jatkui, mutta palkkasumman trendi kääntyi laskuun.

Rakennusalan liikevaihdon trendin pitkään jatkunut vahva kasvu hiipui viime vuoden kolmannella neljänneksellä, mutta jatkui taas ennakoarvion mukaan vuoden lopussa. Arvion mukaan alan liikevaihto oli loka-joulukuussa 8 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset kasvoivat hieman vuotta aikaisempaan verrattuna. Alan liikevaihdon trendin kasvu jatkui myös valtakunnallisesti. Vuoteen 2013 verrattuna rakennusalan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla keskimäärin lähes kolmanneksen korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset ovat nousseet samana aikana 2 %.

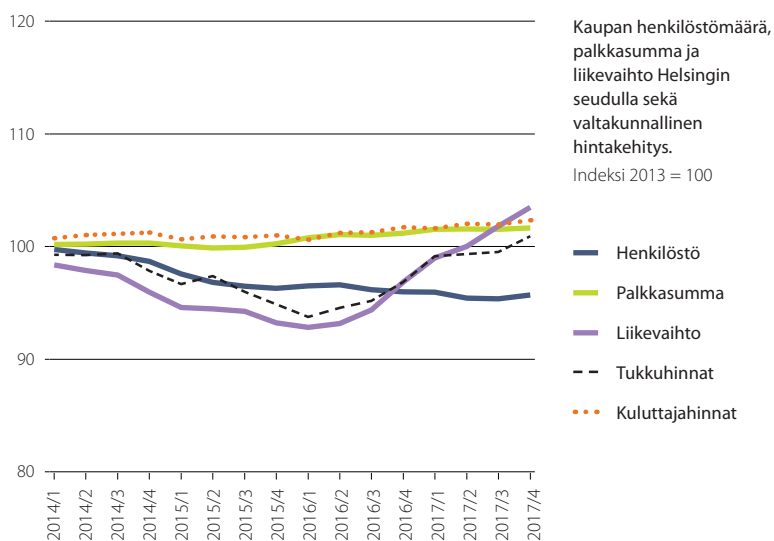
Rakennusyritysten palkkasumman trendi kääntyi vahvan kasvun jälkeen loivaan laskuun viime vuoden loppupuolella. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna palkkasumma oli vuoden viimeisellä neljänneksellä 6 % korkeammalla tasolla. Rakentamisen henkilöstömäärän trendin kasvu kuitenkin jatkui. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstömäärän kasvua kertyi vuoden lopussa 6 %. Vuodesta 2013 rakennusalan palkkasumma on kasvanut noin viidenneksen. Henkilöstömäärä on alalla vertailuvuoteen nähden kymmenyksen korkeammalla tasolla.

Helsingin seudun rakennusalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 53 500 työpaikkaa.

Rakentamisen liikevaihto, palkkasumma ja henkilöstömäärä Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Tukkukauppa, agentuuritoiminta, vähittäiskauppa,
moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus, polttoaineen
vähittäismyynti

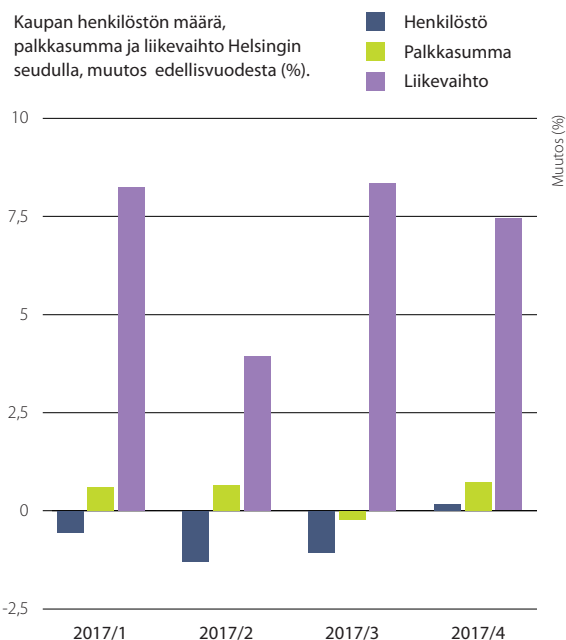
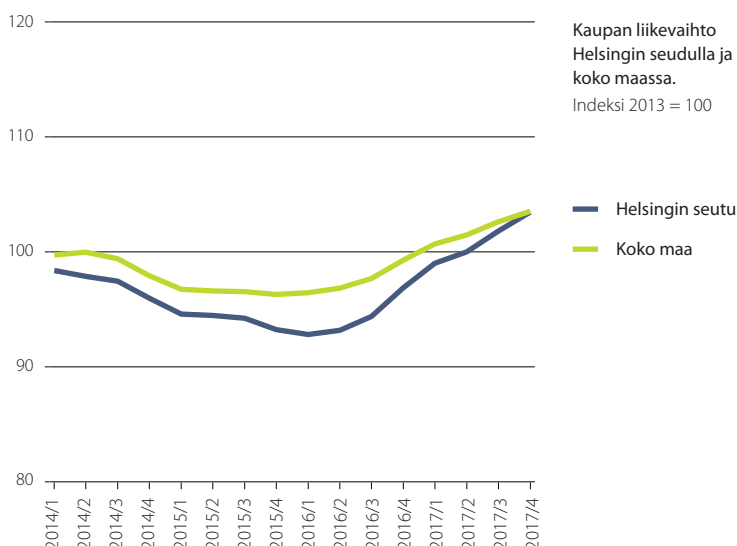
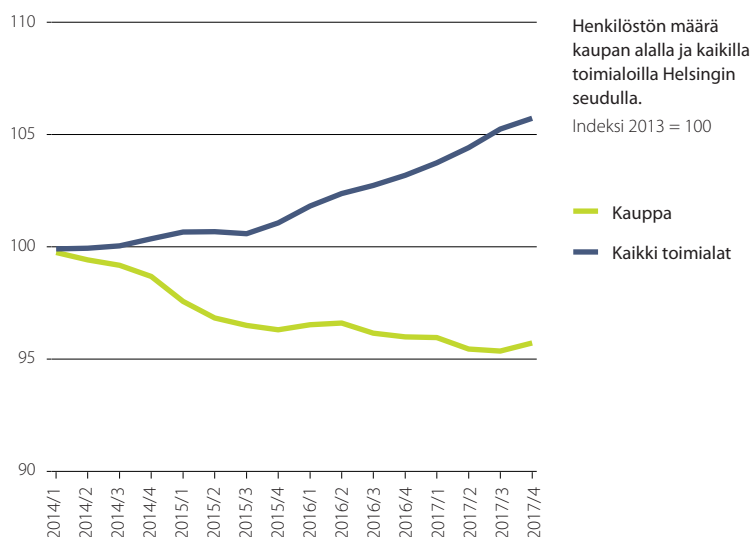

Kaupan alan liikevaihdon kasvu edellisvuodesta jatkui.

Kaupan liikevaihdon trendin vahva kasvu jatkui ennakkoarvion mukaan viime vuoden lopussa. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden alan liikevaihto oli arvion mukaan 7 % korkeammalla tasolla. Kaupan liikevaihdon trendin kasvu jatkui myös koko maassa. Kaupan liikevaihtoa nosti tukkuhintojen trendin kääntyminen kasvuun vuoden lopussa. Edellisvuoteen verrattuna tukkuhinnat olivat 4 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat nousivat vuoden takaisesta vajaan prosentin. Kaupan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla prosentin korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Tukkuhinnat olivat keskimäärin vertailuvuoden tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet 2 % vuoteen 2013 nähden.

Kaupan alan palkkasumman trendi pysyi viime vuoden aikana lähes ennallaan. Alan palkkasumma pysyi samalla tasolla myös edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoteen 2013 nähden alan palkkasumma on kasvanut 2 %. Myös kaupan henkilöstömäärä pysyi lähes ennallaan niin edelliseen neljännekseen kuin vuoden takaiseen verrattuna. Vertailuvuoteen nähden kaupan alan henkilöstömäärä on laskenut 4 %.

Työvoimatutkimuksen mukaan kaupan toimialalla oli viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 103 600 työpaikkaa Helsingin seudulla.

MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA

Majoitus, ravitsemistoiminta

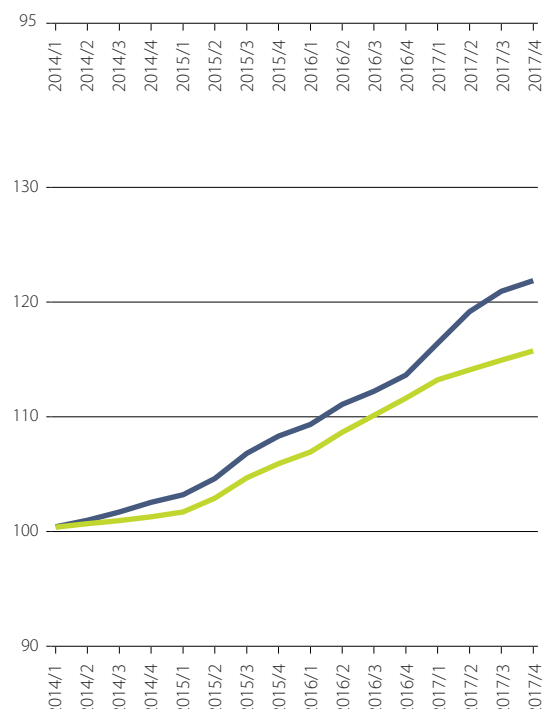
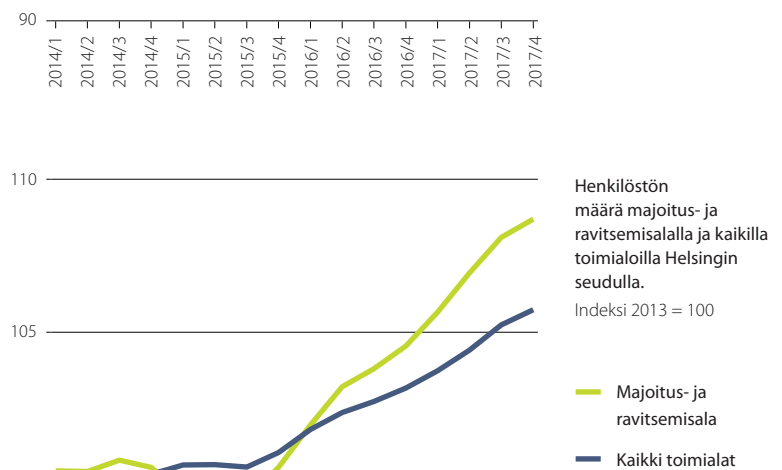
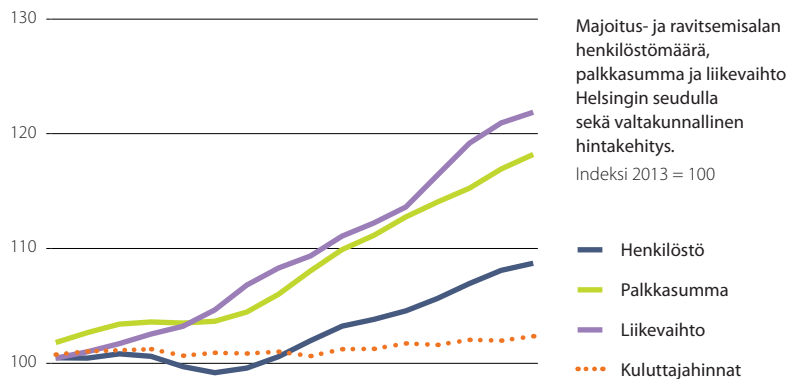
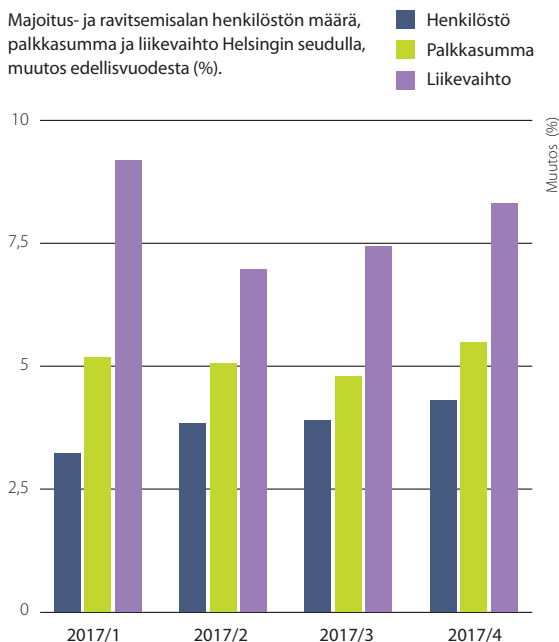
Majoitus- ja ravitsemisalan liiketoiminta kehittyi edelleen vahvasti.

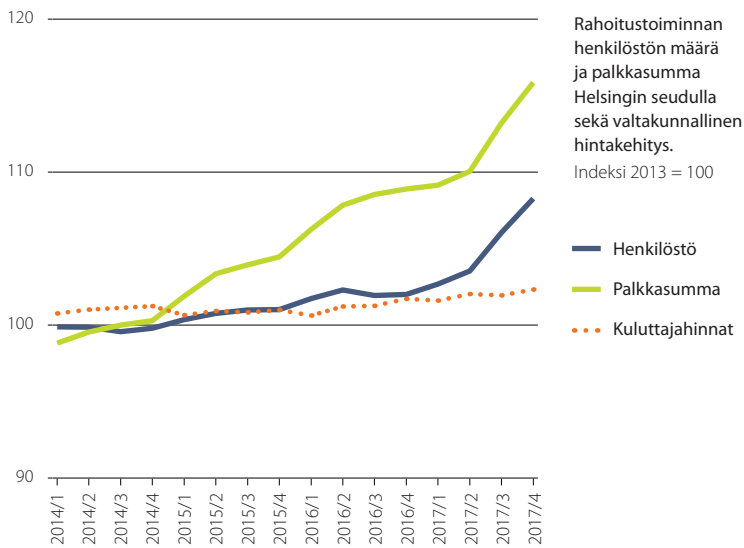
Helsingin seudun majoitus- ja ravitsemisalan liikevaihdon trendin kasvu jatkui ennakoarvion mukaan viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Edelliseen vuoteen nähden alan liikevaihto oli arvion mukaan loka-joulukuussa 8 % korkeammalla tasolla. Majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon trendi kasvoi myös valtakunnallisesti. Vertailuvuoden tasosta alan liikevaihto on kasvanut Helsingin seudulla viidenneksen. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 2 %.

Alan palkkasumman trendin kasvu jatkui viime vuoden lopussa. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma oli alalla loka-joulukuussa vajaat 6 % korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendi kasvoi edelleen. Vuoden takaiseen verrattuna henkilöstömäärä oli noin 4 % korkeammalla tasolla. Majoitus- ja ravitsemisalan palkkasumma on kasvanut 16 % vuodesta 2013. Alan henkilöstömäärä on vertailuvuoteen nähden 7 % korkeammalla tasolla.

Majoitus- ja ravitsemisalalla oli työvoimatutkimuksen mukaan noin 28 100 työpaikkaa Helsingin seudulla viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Majoitus- ja ravitsemisalan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

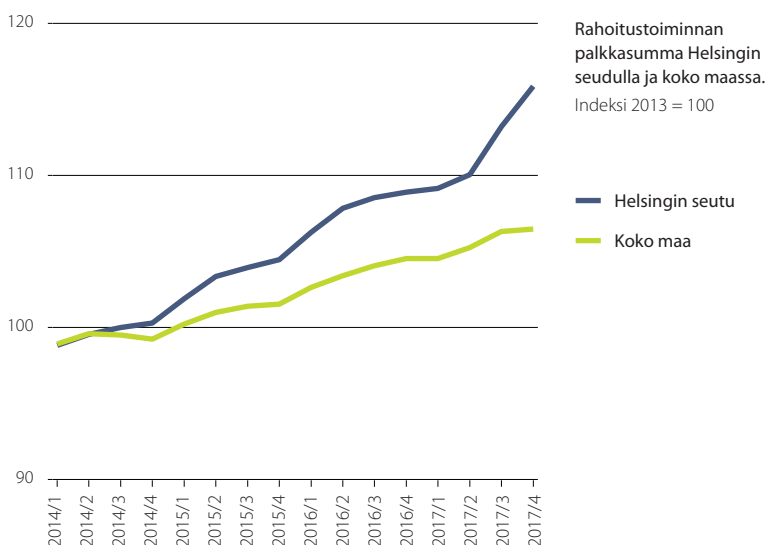
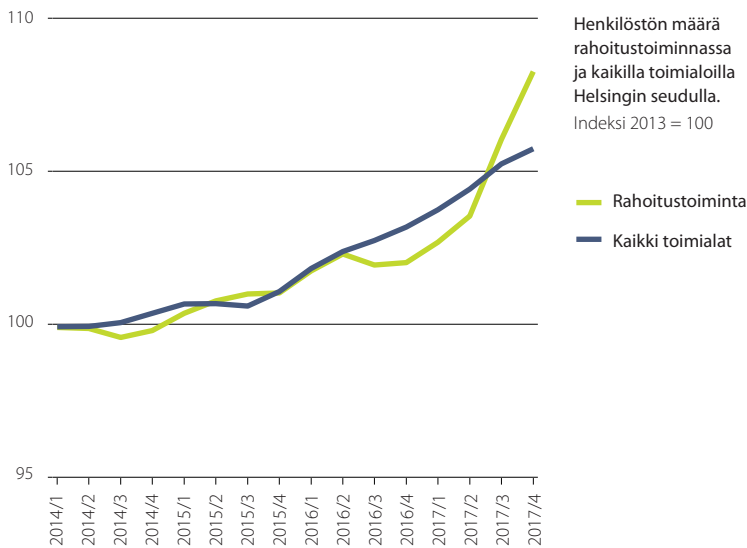

Rahoitustoiminnan liiketoiminnan kasvu kiihtyi.

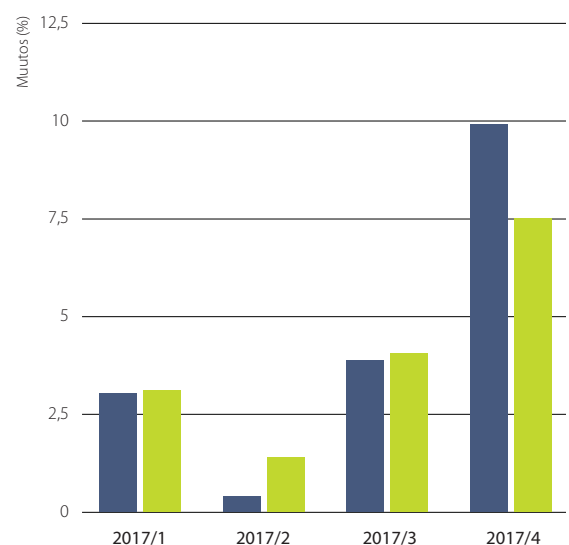
Helsingin seudun rahoitustoiminnan palkkasumman trendin kasvu kiihtyi viime vuoden loppupuolella. Edellisvuoteen nähden alan palkkasumma oli loka-joulukuussa noin 8 % korkeammalla tasolla. Koko maassa rahoitustoiminnan palkkasumman trendin kasvu tasaantui vuoden lopussa. Viimeksi kuluneen vuoden aikana alan palkkasumma oli vuoteen 2013 verrattuna Helsingin seudulla 12 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuoden tasosta 2 %.

Myös alan henkilöstömäärän trendin kasvu kiihtyi viime vuoden loppupuolella. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli loka-joulukuussa 10 % korkeammalla tasolla. Vertailuvuoteen nähden alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 6 % korkeammalla tasolla.

Rahoitustoiminnassa oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 30 800 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Rahoitustoiminnan henkilöstön määrä ja palkkasumma Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE

Kiinteistöpalvelut, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, hallinto- ja tukipalvelutoiminta

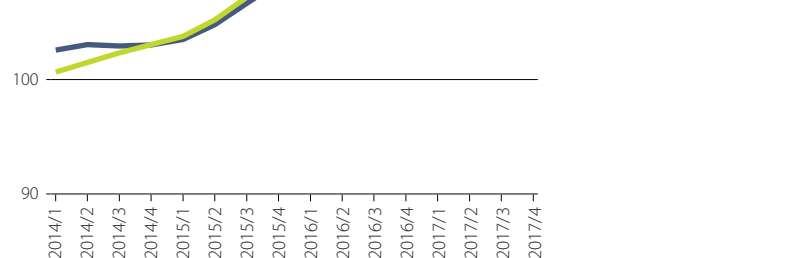
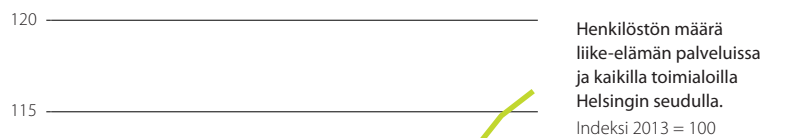
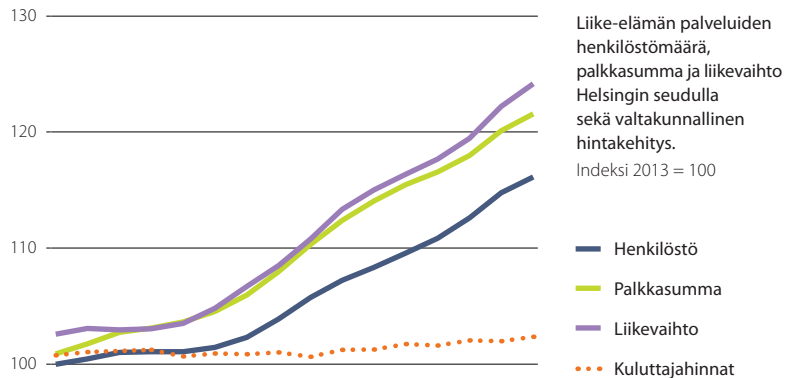
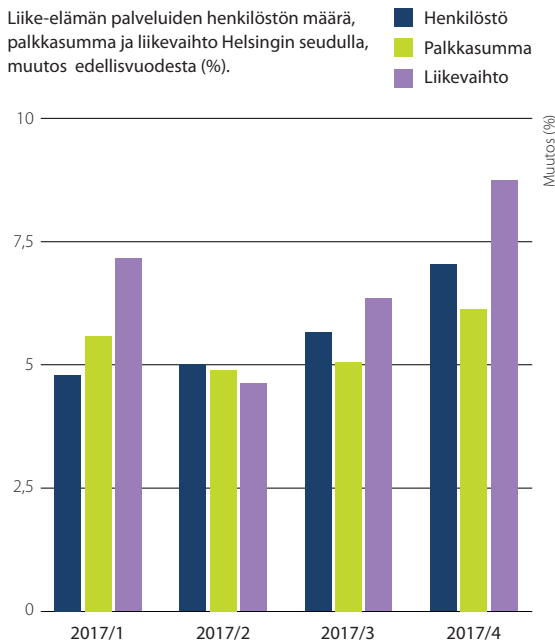
Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liiketoiminnan kehitys jatkui vahvana.

Liike-elämän palveluiden liikevaihdon kasvu jatkui ennakoarvion mukaan viime vuoden loka-joulukuussa. Alan liikevaihdon trendi kasvoi edelleen myös valtakunnallisesti. Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liikevaihto oli vuoden viimeisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna arvion mukaan 9 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2013 tasoon nähden alan liikevaihto on kasvanut noin viidenneksen. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 2 %.

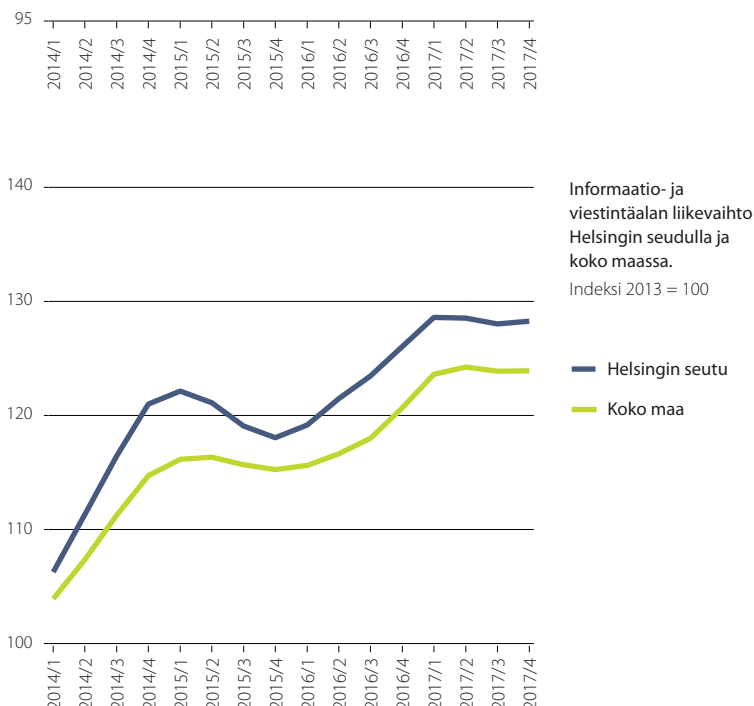
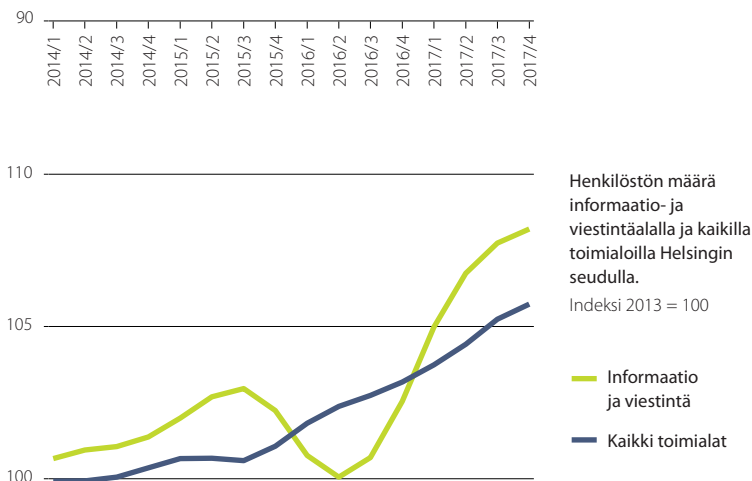
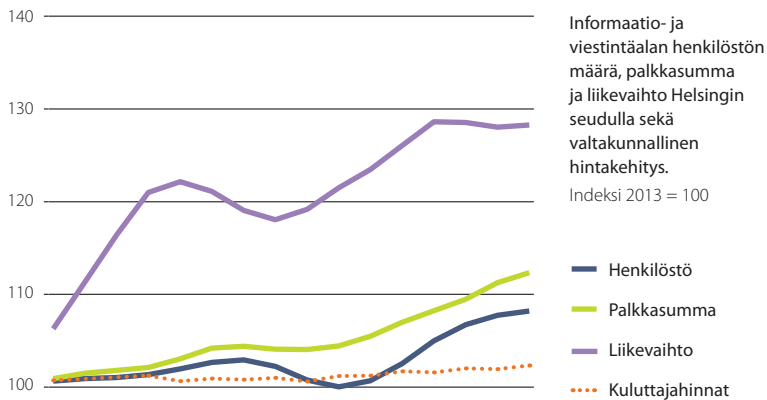
Seudun liike-elämän palveluiden palkkasumman trendin kasvu jatkui viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Loka-joulukuussa palkkasumma oli alalla 6 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendin kasvu jatkui. Vuotta aikaisempaan verrattuna henkilöstömäärän kasvua oli 7 %. Vuoden 2013 tasoon nähden alan henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 14 % ja palkkasumma 19 % korkeammalla tasolla.

Työvoimatutkimuksen mukaan liike-elämälle palveluja tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 128 700 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Liike-elämän palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Kustannustoiminta, elokuva- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen, radio- ja televisiotoiminta, televiestintä, ohjelmistot ja konsultointi, tietopalvelutoiminta

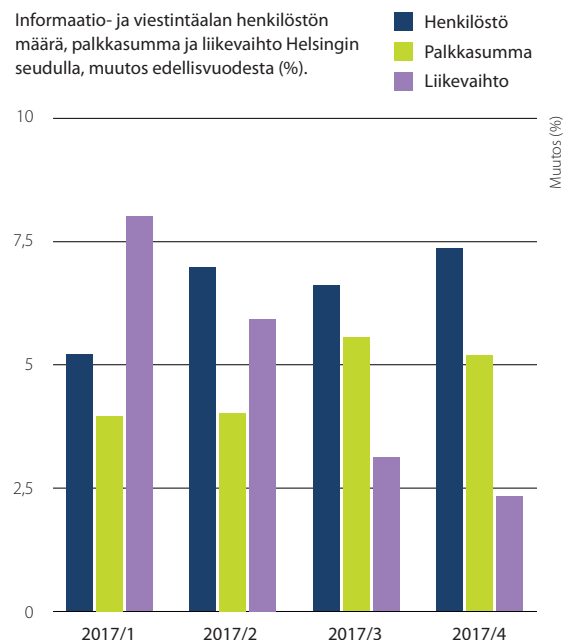

Informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon trendi pysyi ennallaan. Alan henkilöstömäärän ja palkkasumman trendien kasvu kuitenkin jatkui.

Helsingin seudun informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon trendin kasvu tasaantui viime vuoden alkupuolella ja ennakoarvion mukaan trendi pysyi ennallaan myös vuoden loppupuolella. Alan liikevaihdon trendi pysyi ennallaan valtakunnallisestikin. Informaatio- ja viestintäalan liikevaihto oli vuoden viimeisellä neljänneksellä Helsingin seudulla arvion mukaan noin 2 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vuoteen 2013 verrattuna alan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 29 % korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet 2 % vertailuvuoteen nähden.

Informaatio- ja viestintäalan palkkasumman trendin kasvu jatkui viime vuoden loka-joulukuussa. Edellisvuoden vastaavaan aikaan nähden palkkasumma oli 5 % korkeammalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän trendin kasvu jatkui. Edellisvuoteen nähden henkilöstömäärä oli vuoden viimeisellä neljänneksellä 7 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2013 tasoon verrattuna alan palkkasumma on kasvanut kymmenyksen ja henkilöstömäärä 7 %.

Informaatio- ja viestintäalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 61 700 työpaikkaa Helsingin seudulla.

KULJETUS JA VARASTOINTI

Maaliikenne, vesiliikenne, ilmaliikenne, varastointi ja liikennettä palveleva toiminta, posti- ja kuriiritoiminta

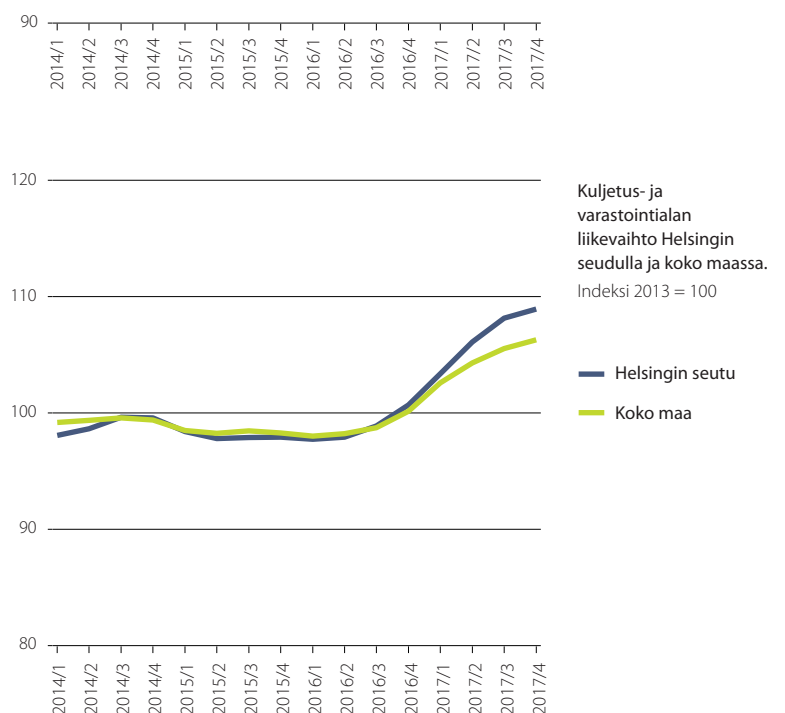
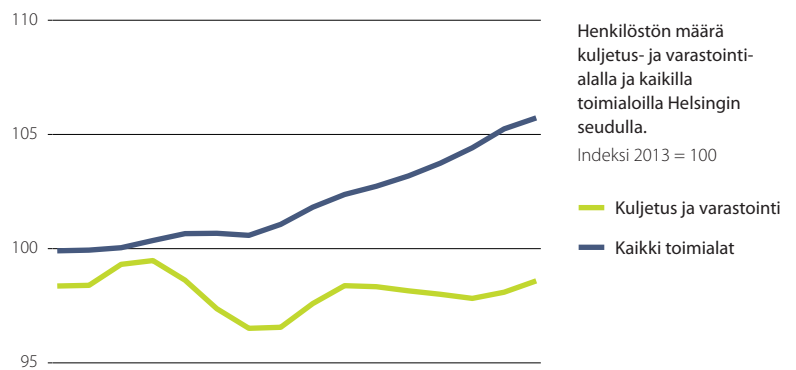
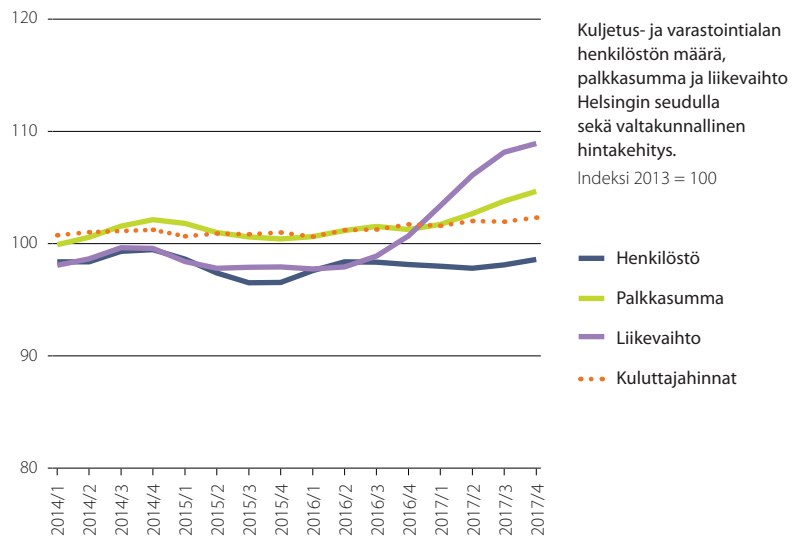
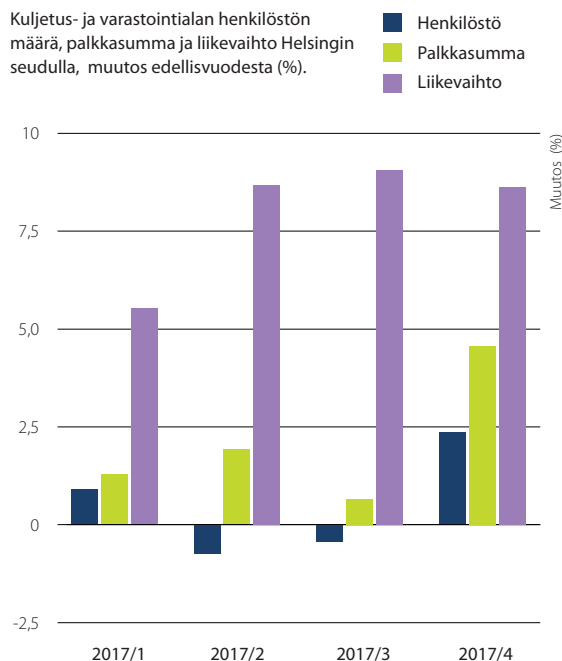
Kuljetus- ja varastointialan liiketoiminta kasvoi vuoden lopussa.

Helsingin seudun kuljetus- ja varastointialan yritysten liikevaihdon trendin kasvu jatkui ennakoarvion mukaan viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Alan liikevaihdon trendi kasvoi myös koko maassa. Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihto oli loka-joulukuussa Helsingin seudulla edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna arvion mukaan 9 % korkeammalla tasolla. Alan liikevaihto on kasvanut seudulla 7 % vuodesta 2013. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuoden tasosta 2 %.

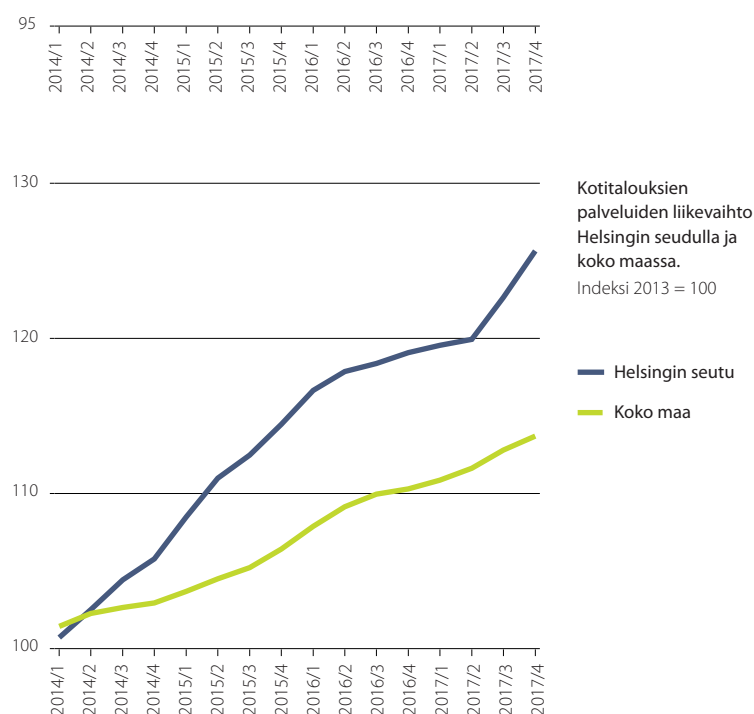
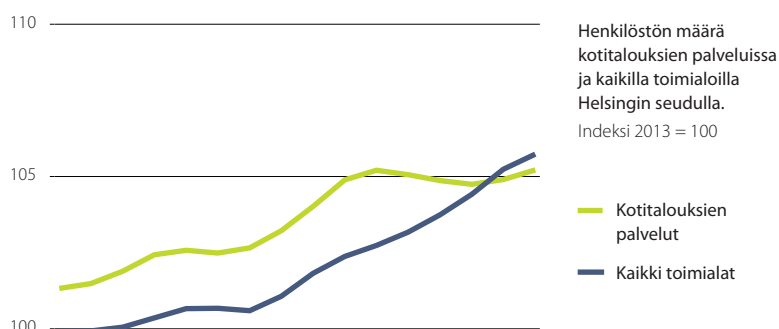
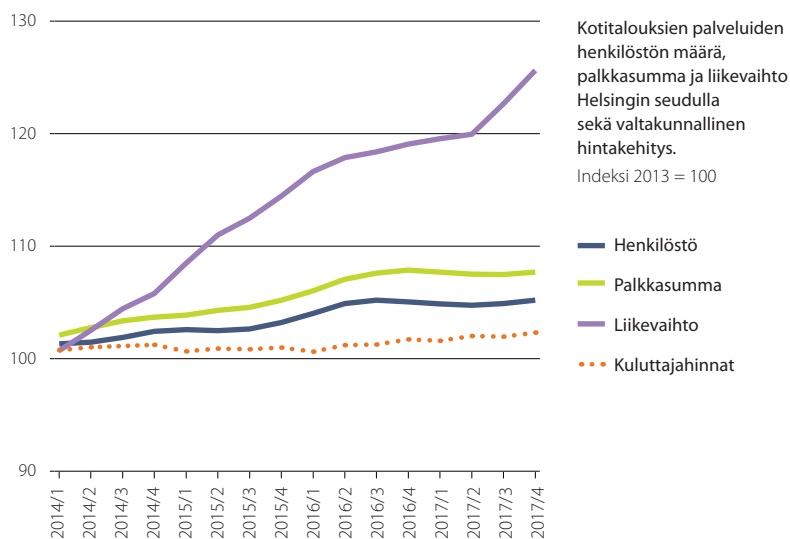
Kuljetuksen ja varastoinnin palkkasumman trendin viime vuoden alkupuolella alkanut kasvu jatkui vuoden jälkipuoliskolla. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä noin 5 %. Alan palkkasumma oli viimeksi kuluneen vuoden aikana 3 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013. Myös alan henkilöstömäärän trendi kasvoi hieman viime vuoden lopussa. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli reilut 2 % korkeammalla tasolla. Vuoden 2013 tasoon nähden alan henkilöstömäärä on supistunut 2 %.

Kuljetuksen ja varastoinnin toimialan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 50 700 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kuljetus- ja varastointialan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Yksityiset koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut, taiteet, viihde ja virkistys, muut palvelut

Kotitalouksien palveluja tuottavien yritysten liikevaihdon trendi kasvoi vahvasti.

Kotitalouspalveluiden liikevaihdon trendin kasvu kiihtyi viime vuoden kolmannella neljänneksellä ja ennakoarvion mukaan trendin kasvu jatkui vahvana myös vuoden lopussa. Alan liikevaihdon trendin kasvu jatkui valtakunnallisesti. Kotitalouspalveluiden liikevaihto oli Helsingin seudulla loka-joulukuussa arvion mukaan 7 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vuodesta 2013 alan liikevaihto on kasvanut 22 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet vertailuvuodesta 2 %.

Alan palkkasumma pysyi ennallaan vuoden viimeisellä neljänneksellä niin edelliseen neljännekseen kuin vuoden takaiseen verrattuna. Myös kotitalouspalveluiden henkilöstömäärän trendi pysyi lähes ennallaan loka-joulukuussa. Edellisvuoteen verrattuna alan henkilöstömäärä oli vuoden viimeisellä neljänneksellä vajaan prosentin korkeammalla tasolla. Vuoden 2013 tasoon nähden henkilöstömäärä on kasvanut 5 %. Alan palkkasumma on kasvanut 8 % vertailuvuoden tasosta.

Palveluja kotitalouksille tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana työvoimatutkimuksen mukaan keskimäärin noin 74 200 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kotitalouksien palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT UDELLAMAALLA

Uudenmaan yritysten suhdanneodotukset pysyivät myönteisinä. Maakunnan yrityksissä pula ammattityövoimasta on noussut merkittäväksi tuotannon kasvun esteeksi, mutta myös kysynnän puute on edelleen ongelma.

Suhdannenäkymät

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannenäkymät heikkenivät vuoden 2017 lopussa. Tammikuussa 2018 tehdyn tiedustelun mukaan suhdanteiden odotetaan pysyvän suurin piirtein ennallaan lähitulevaisuudessa. Suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa 2, kun viime vuoden lokakuussa tehdyssä kyselyssä vastaava saldoluku oli 15. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen odotukset olivat hieman vaisummat kuin koko maassa keskimäärin.

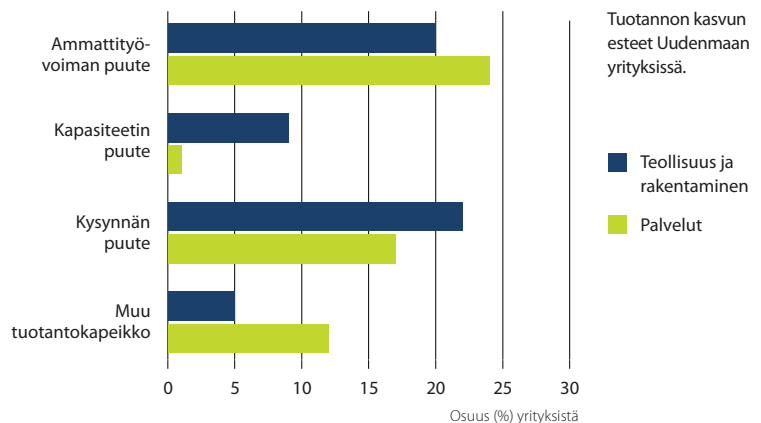
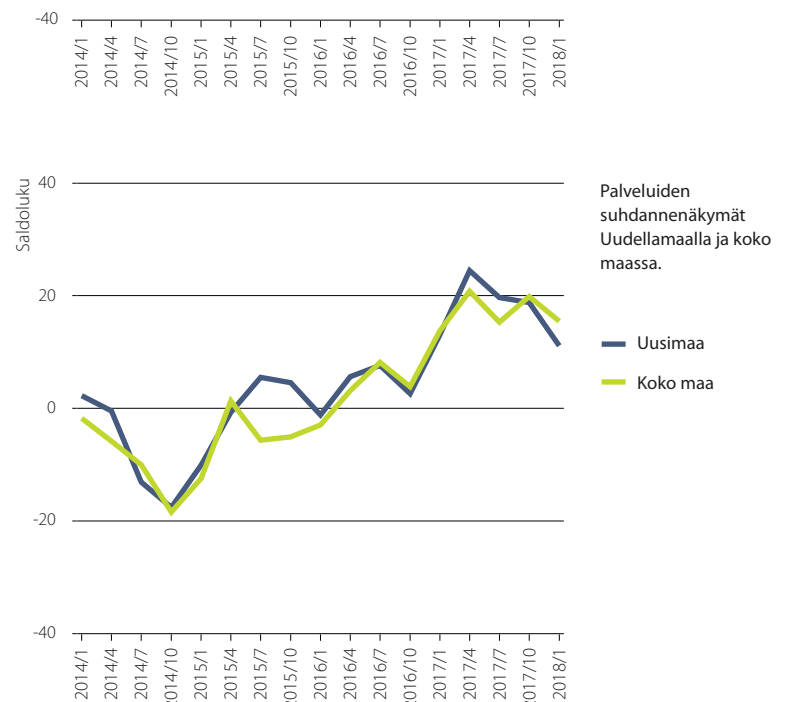
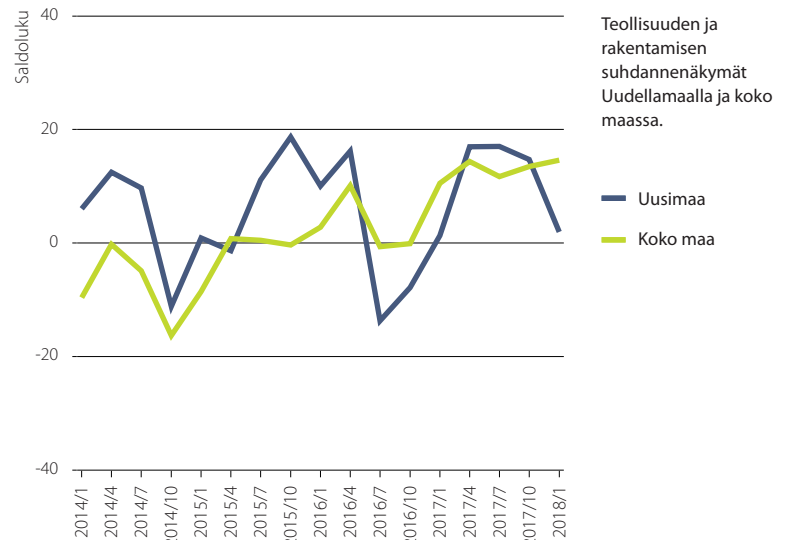
Palveluyritysten suhdanneodotukset pysyivät myönteisinä niin Uudellamaalla kuin valtakunnallisesti, vaikka odotukset olivatkin tammikuussa viime vuoden syysä varovaisemmat. Tammikuussa suhdannenäkymien saldoluku oli Uudenmaan palveluyrityksissä 11. Lokakuussa maakunnan palveluyritysten odotuksia kuvaava saldoluku oli 19. Uudenmaan palvelualojen suhdannenäkymät olivat lokakuussa lähellä koko maan keskiarvoa.

Sekä Uudenmaan teollisuus- että palveluyrityksissä henkilöstön määrä kasvanee hieman kuluvan vuoden alussa. Henkilöstöodotuksia seuraavaan kolmen kuukauden aikana kuvaava saldoluku oli tammikuussa maakunnan teollisuusyrityksissä 13 ja palveluyrityksissä 9.

Tuotannon kasvun esteet

Tuotantokapeikkoja oli lokakuussa 48 %:lla teollisuuden sekä rakentamisen yrityksistä ja 54 %:lla palveluvastaajista. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli lokakuussa pulaa 20 %:lla teollisuuden ja rakentamisen yrityksistä ja 24 % palvelualojen yrityksistä. Heikko kysyntä oli ongelma 22 %:lla teollisuuden ja rakentamisen vastaajista ja 17 %:lla palveluvastaajista.

Tietolähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, suhdannebarometri. Suhdannebarometri perustuu teollisuus- ja palveluyrityksille tehtävään kyselyyn. Suhdannenäkymä-saldoluku kuvaa yritysten yleisiä lähitulevaisuuden suhdanneodotuksia. Saldoluku on suhdanteiden paranemista odottavien ja huononemista odottavien vastaajien %-osuuksien erotus.

Helsingin seudun väestö kasvoi viime vuonna noin 20 000 asukkaalla. Muuttovoiton osuus kasvusta oli yli 15 000 henkeä.

Väestönmuutos Helsingin seudulla

Helsingin seudun väestö kasvoi ennakoarvion mukaan noin 20 000 asukkaalla (1,4 %) vuonna 2017. Edellisen kerran näin suureen väestönkasvuun yllettiin seudulla 1960-luvun puolivälissä. Viime vuoden kasvusta muuttovoittoa oli yli 15 000 henkeä. Luonnollisen kasvun (syntyneiden enemmisyys kuolleisiin verrattuna) osuus oli noin 5 000 henkeä. Viime vuodenvaihteessa Helsingin seudulla asui 1 477 000 henkeä. Vuodesta 2000 seudun asukasmäärä on lisääntynyt 256 000:lla. Koko Suomen väestö kasvoi viime vuonna Tilastokeskuksen ennakoarvion mukaan noin 12 900 henkeä. Helsingin seudun ulkopuolisen Suomen asukasmäärä väheni noin 7 000:lla.

Väestönkasvu painottui viime vuonna erityisen vahvasti seudun ytimeen, sillä lähes puolet kasvusta suuntautui Helsinkiin, jonka väestö kasvoi ennakoarvion mukaan yli 9 000 henkeä (1,5 %). Espoon asukasmäärä lisääntyi 4 700:lla (1,7 %) ja Vantaan 3 800 henkeä (1,7 %). Kehysalueella väestö lisääntyi 2 100 henkeä (0,7 %). Edelliseen vuoteen verrattuna Helsingin kasvu kiihtyi ja Espoon kasvu pysyi edellisvuoden tasolla. Vantaalla ja Kuuma-seudulla kasvu väheni jonkin verran edellisvuodesta.

Väestönmuutoksen osatekijät

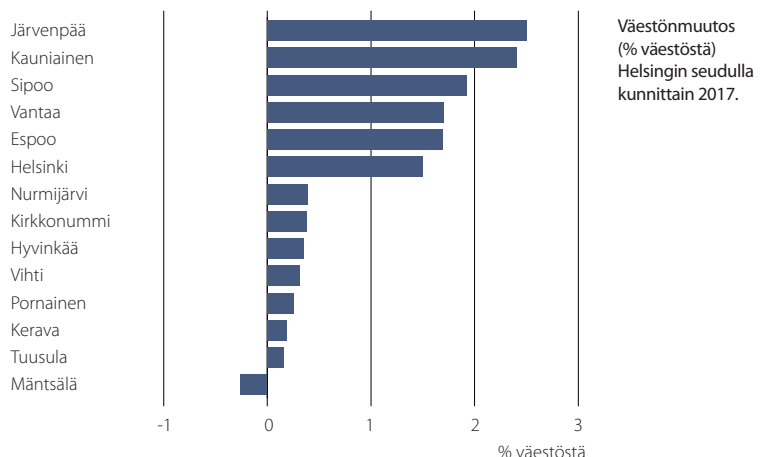
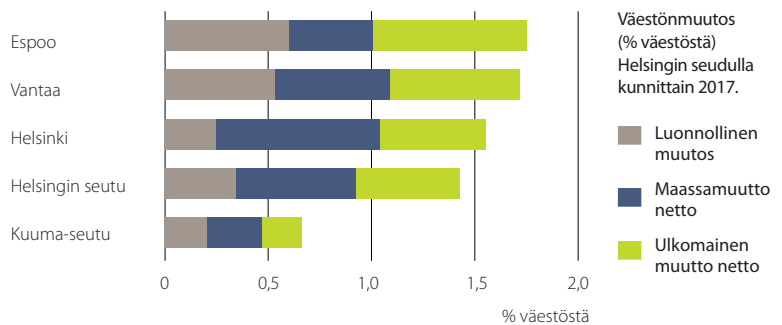
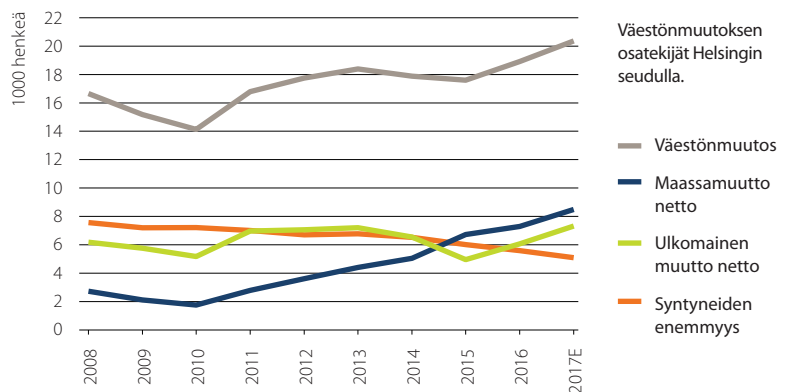
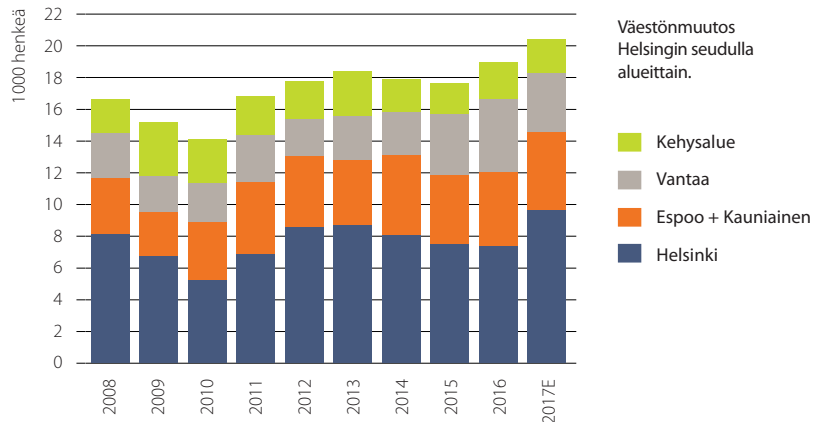
Maassamuuton muuttovoitto nousi 8 500 henkeen eli tähän mennessä korkeimmalle tasolle 2000-luvulla. Myös ulkomainen muuttovoitto (maahanmuuton ja maastamuuton erotus) lisääntyi ja ylitti 7 000 hengen tason. Sen sijaan luonnollisen muutoksen laskutrendi jatkui ja osuus väestönkasvusta oli vain vähän yli 5 000 henkeä vuonna 2017.

Väestönmuutoksen jakautuminen osatekijöihin vaihteli alueiden välillä vuonna 2017. Espoossa ja Vantaalla luonnollinen kasvu suhteessa väestömäärään oli selvästi korkeammalla tasolla kuin Helsingissä ja Kuuma-seudulla. Maassamuuton muuttovoitto suhteessa väestömäärään oli korkein Helsingissä ja pienin Kuuma-seudulla. Ulkomaisen muuttovoiton osuus oli korkein Espoossa ja vähäisin Kuuma-seudulla.

Väestönkasvu kunnittain

Helsingin seudun kunnat jakautuivat viime vuonna entistäkin selvemmin kolmeen ryhmään väestönkasvun suhteen: voimakkaasti kasvaviin, hitaasti kasvaviin ja supistuviin. Ensimmäiseen ryhmään, jossa väestö lisääntyi 1,5–2,5 %, kuuluivat kaikki pääkaupunkiseudun kunnat Kauniainen, Espoo, Vantaa ja Helsinki sekä Kuuma-seudun kunnista Järvenpää ja Sipoo. Hitaasti kasvaviin kuntiin, joiden väestö kasvoi 0,15–0,4 %, kuuluivat Nurmijärvi, Kirkkonummi, Hyvinkää, Vihti, Pornainen, Kerava ja Tuusula. Ainoana seudun kuntana Mäntsälässä väestö väheni viime vuonna muutoksen ollessa -0,25 %.

Tietolähde: Tilastokeskus, väestötilastot sekä väestönmuutosten ennakkotiedot vuodelta 2017. Lopulliset tilastot poikkeavat jonkin verran ennakkotiedoista.

Helsingin seudun toimialakatsaus

1 | 18

Julkaisija **Helsingin seudun kauppakamari**
Kalevankatu 12, 00100 Helsinki
puh. (09) 228 601
www.helsinki.chamber.fi

Toimitus **Kaupunkitutkimus TA Oy**
Paciuksenkatu 19, 00270 Helsinki
www.kaupunkitutkimusta.fi

Lisätietoja Johtaja **Tatu Rauhamäki**
Helsingin seudun kauppakamari
puh. +358 50 521 2907

Toimitusjohtaja, tutkija **Seppo Laakso**
Kaupunkitutkimus, puh. 0500 970 082
seppo.laakso@kaupunkitutkimusta.fi

Tutkija **Tamás Lahdelma**
Kaupunkitutkimus, puh. 050 441 9534
tamas.lahdelma@kaupunkitutkimusta.fi

Ulkoasu **Bread Visual Design**
kari@bread.fi

Toimialakatsauksen verkkojulkaisu
www.kaupunkitutkimusta.fi
tai www.helsinki.chamber.fi

Kannen kuva: Kari Lehkonen

Tietolähteet ja käsitteet

Liikevaihto on Helsingin seudulla toimivien yritysten myynnin yhteenlaskettu arvo. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto on ennakoarvio, joka perustuu kyseisen neljänneksen kahden ensimmäisen kuukauden myynnin ennakkotietoon ja viimeisen kuukauden ennusteeseen. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon alisuoritustiedot). **Ennakoarvio:** Kaupunkitutkimus.

Palkkasumma on Helsingin seudulla toimivien yritysten ja muiden yhteisöjen maksamien palkkojen yhteenlaskettu arvo. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon työnantajasuoritustiedot).

Toimialoitteiset liikevaihto- ja palkkasummakuvaajat esitetään kunkin ajankohdan mukaisin käyvin arvoin vähentämättä inflaation vaikutusta. Kunkin toimialan yhteydessä esitetään valtakunnallinen hintakehitys vertailuksi.

Henkilöstömäärällä tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää. Henkilöstömäärän indikaattori estimoidaan yritys- ja toimipaikkarekisterin henkilöstötiedosta ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasumman perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon perusteella. Indikaattorin laskenta: Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu.

Tietojen korjautuminen: Liikevaihto-, palkkasumma- ja henkilöstömäärätiedot korjautuvat tietojen tarkentuessa vuoden päähän taaksepäin. Tästä syystä uusimman katsauksen tiedoissa on poikkeamia aikaisempiin katsauksiin verrattuna.

Työlliset ovat 15–74-vuotiaita Helsingin seudulla asuvia, jotka ovat olleet työllisiä tutkimusjakson aikana. Työpaikoilla tarkoitetaan niiden työllisten määrää, joiden työpaikka sijaitsee Helsingin seudulla. Työtunteihin lasketaan aika-, urakka- ja palkkiotyön tehdyt työtunnit sekä sunnuntai- ja ylityötunnit. Työpaikka-, työllisyys- ja työtuntitiedot perustuvat kuukausittain toistuvaan otostutkimukseen, johon pienten toimialojen kohdalla sisältyy kohtalainen virhemarginaali. **Tietolähde:** Tilastokeskus, työvoimatutkimus.

Tuotanto kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia käyttäen seuraavia tietoja:

- **Helsingin seutu:** Toimialoitteisten liiketoimintakuvaajien perusteella konstruoitu ennakoiva kuvaaja. Viimeisen neljänneksen tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Kuvaaja ja ennakoarvio: Kaupunkitutkimus.
- **Suomi:** Kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein vuoden 2010 hinnoin. Tietolähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

Hinnat: Katsauksessa käytetään seuraavia valtakunnallista hintakehitystä kuvaavia indikaattoreita: kuluttajahintaindeksi, tukkuhintaindeksi, teollisuuden tuottajahintaindeksi ja rakennuskustannusindeksi. Katsauksessa kaikki hintaindeksit on muutettu siten, että niiden vertailuvuotena on 2013. **Tietolähde:** Tilastokeskus.

Indeksisarjat, jotka esitetään kuvioissa, ovat kausitasoitettuja trendejä. Katsauksessa käytetään X11-kausitasoitusmenetelmää. Indeksisarjojen vertailuvuosi on 2013.

Muutokset: Kuvioissa (muutos edellisestä vuodesta tai vuodesta 2013) on käytetty alkuperäisen sarjan muutoksia, ei kausitasoitettujen trendien muutoksia.

Helsingin seutu

Pääkaupunkiseutu	8	Kirkkonummi
1 Helsinki	9	Mäntsälä
2 Espoo	10	Nurmijärvi
3 Vantaa	11	Pornainen
4 Kauniainen	12	Sipoo
	13	Tuusula
	14	Vihti
Kehyskunnat		
5 Hyvinkää		
6 Järvenpää		
7 Kerava		

